

Olomoucký zpravodaj

květen
2005

**Informátor pro zájemce o ekologické zemědělství
a původ našich potravin**

Hnutí DUHA
místní skupina Olomouc

Téma

Fair Trade

Petr Váša

Je máj

Je máj

Že ne?

Povídám: Je máj

A když říkám že je máj

tak je máj

Že ne?

Moucha v dubnu?

Pořád mě něco napadá

Čekal jsem co mě napadne

A napadnul mě člověk u východu

Hrubě

Bezvadně

Je máj

O co že ne?

Říkám to jasně myslím na smrt

Vážně to co se tu snažím říct

Už v dubnu je máj

Ráj naděje má je to mý

Velký téma:

Máj v dubnu

Už v dubnu ráj

Je máj už v dubnu ráj

Jéžiš

Zastav ten proud ti říkám

Zaraz to prnutí Míšo hele

Nechte mě dozpívat uprostřed proudu

Pusťte mě na východ!

Člověče

Moucha v dubnu!

Jé – moucha – jé jé

Jéžiš

Vo úplněk se podělit

Dej mi kousnout

Naděje máje

Kino Mír

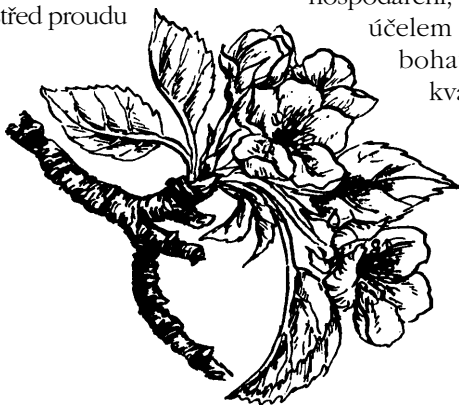
Zajímáte se o rozvojovou spolupráci? Chtěli byste podpořit lidi z Asie, Afriky nebo Latinské Ameriky? Není vám lhostejné, zda se na výrobě vaší čokolády podílely africké děti a zda jihoamerický rolník dostal za svou kávovou sklizeň přiměřeně zaplacen? V tom případě si rozhodně nenechte ujít následující článek o férovém obchodě, známějším pod označením Fair Trade.

Co je Fair Trade?

Fair Trade je způsob obchodování, který podporuje malé výrobce a zaměstnance i jejich širší komunity ze zemí globálního Jihu. Jak? Především tím, že od nich za férovou cenu vykupuje zemědělské a řemeslné produkty, že vyžaduje, aby se při výrobě a zpracování dodržovaly alespoň základní bezpečnostní, sociální a ekologické standardy, a také tím, že informuje nás, občany bohatších zemí, o nepříjemných podmínkách, za jakých probíhá běžný globalizovaný obchod. Současně nám Fair Trade poskytuje možnost využít toho kousku spoluzodpovědnosti, který máme, a přispět malou změnou svého každodenního jednání ke světu, kde dostávají šanci nejen ti šťastně narození. Na Fair Trade se můžeme podílet buď jako spotřebitelé férových výrobků nebo jako ti, kteří s organizací férového obchodu přímo pomáhají.

Obchod se zbožím přináší obrovské možnosti zisku pro obchodníky na úkor producentů. Zvlášť palčivý problém to představuje v mezinárodním měřítku, kde většina pravidel obchodování, ať už na rovině bilaterální nebo v rámci multilaterálních dohod (především Světová obchodní organizace) zvyhodňuje bohaté země, resp. velké nadnárodní firmy. Zisky zůstávají na Severu a o vzájemné výhodnosti lze mluvit jen velmi zřídka. Především obchodování se surovinami a zemědělskými produkty za nesmyslně nízké ceny je pro chudé země devastující v mnoha ohledech: dopadá tvrdě na životy jejich obyvatel, vede k plýtvání, ničení přírody, destrukci udržitelných hospodářských a sociálních systémů, k zadlužování států a ke ztrátě možnosti řešení z vlastních sil. V těchto zemích pak nacházíme nejvíce obětí systému hospodaření, usilujícího o rostoucí výrobu, spotřebu, směnu za účelem větších zisků pro vlastníky. V této logice je bohatství definované čistě materiálně a měří se kvantitativně penězi.

Fair Trade tedy umožňuje narovnávat vztahy v mezinárodním obchodě tím, že respektuje vzájemnou výhodnost. Producenti mají dlouhodobými smlouvami s pevnými cenami zaručeny přiměřené příjmy. Odpovídající zisk, který umožňuje systém rozšiřovat, mají i alternativní obchodníci zabývající se dovozem

a distribucí. Spotřebitelé mají jistotu, že kupují vysoce kvalitní produkty, které nebyly vyrobeny na úkor lidských práv nebo životního prostředí. Díky dostatku informací, které jsou nedílnou součástí systému, se zákazník dozví o původu zboží a o podmínkách, za kterých bylo vyrobeno. Systém podléhá nezávislé kontrole (Fairtrade Labelling Organisation International, FLO). Místní výrobce, zemědělec či družstvo musí při zaměstnávání pracovníků do-

držovat standardy Mezinárodní organizace práce OSN.

Spravedlivý obchod představuje skutečnou alternativu, protože to není charita, ale normální obchodní aktivita – normální ve smyslu, že taková rovnoprávná spolupráce by se měla stát normou pro veškeré ekonomické aktivity. Je to systémové řešení, které mění celkový charakter ekonomických vztahů mezi producenty, obchodníky a spotřebiteli i těmi, kdo dohlížejí na dodržování pravidel. Na místo odcizených neosobních vztahů, které jsou zprostředkovány jen oběhem peněz a zboží, vstupuje osobní angažovanost a spoluodpovědnost za vzájemnou výhodnost a společnou budoucnost u všech účastníků tohoto procesu. V tom je velká síla, která překračuje bezprostřední ekonomický užitek, protože generuje kreativitu, naději a odhodlání. V bohatém světě je stále více lidí, kteří se brání tomu, aby jejich jménem byly chudé země dál zbídačovány.

Spravedlivý obchod dnes představuje sice malou, ale stále rostoucí položku celosvětového obchodu. Přináší prospěch jeho účastníkům a společnostem v málo rozvinutých zemích:

- Participujícím rodinám dává možnost výdělků na základě vlastních schopností a umožňuje jim tak zlepšovat životní podmínky jejich vlastními silami. Zajišťuje bezpečné a přiměřené pracovní podmínky.
- Zajišťuje rovné podmínky zaměstnání a spravedlivé mzdy.
- Odstraňuje dětskou práci a zaměstnancům umožňuje podílet se na rozhodování.
- Pomáhá malým producentům rozvíjet jejich vlastní aktivity, pracovní dovednosti a zvyšovat jejich schopnosti při vytváření vlastních podnikatelských aktivit.
- Ve svých důsledcích zlepšuje zdravotní péči, základní vzdělávání, podmínky bydlení i přístup k nezávadné vodě.
- Spotřebitelům pak dává jistotu nákupu výrobků, jejichž produkce je šetrnější k životnímu prostředí, jsou zdravotně nezávadné a šetří přírodní zdroje.
- Pomáhá zvyšovat povědomí o problémech chudých částí naší planety a lidem z bohatých zemí dává možnost se tím nejjednodušším způsobem - uvědomělou spotřebou - podílet na jejich rozvoji.

Fair Trade v zahraničí

Ve státech západní Evropy, USA, Japonsku a Kanadě jsou myšlenky férového obchodu běžnou součástí života lidí, kteří se zajímají o širší souvislosti a důsledky svého jednání. Fair Trade výrobky jsou k dostání ve specializovaných obchodech, nazývaných třeba worldshops, fair trade shops, magasins du monde nebo Weltläden, kde vám dobrovolníci (často studenti se zájmem

o rozvojová témata) v příjemné atmosféře za zvuku autentické hudby sdělí bližší informace o zboží, které prodávají, a o lidech, kteří se na jeho výrobě podíleli. Spektrum Fair Trade výrobků ve specializovaných obchůdkách sahá od potravin (káva, čaj, čokoláda, kakao, banány, koření, rýže a další) přes řemeslné výrobky (koberce, keramika, hedvábné šátky, tašky, peněženky) až například po hudební nástroje, fotbalové míče, papírnické potřeby. Druhou možností, která si získává stále více příznivců především z řad běžných spotřebitelů, je zajít do některého supermarketu a v regálu si jednoduše vybrat kávu, čaj, čokoládu, kakao nebo banány označené ochrannou známkou FAIRTRADE..

Fair Trade v České republice?

U nás férový obchod také pomalu začíná nabírat vítr do plachet. Této problematice se věnují tyto neziskové organizace:

• **Ekumenická akademie Praha o.s.:**

Na Mířáncích 1, 101 00 Praha 10;

tel.: 272 733 044;

e-mail: ekumakad@volny.cz;

www.ekumakad.cz

• **Společnost pro Fair Trade a rozvojové vzdělávání o.s.:**

Dům ochránců přírody - Panská 9,

602 00 Brno, tel.: 604 188 495;

e-mail: fairtrade@seznam.cz; www.fairtrade.cz

• **Obchůdek jednoho světa – Jeden svět o.p.s.:**

Korunní 60, 120 00 Praha 2; tel.: 728 979 188

e-mail: vera.luky@tiscali.cz;

www.jedensvet.org

Ačkoliv určitý potenciál pro rozvoj Fair Trade v naší zemi existuje, cesta k jeho plnému využití bude dlouhá. Bude zapotřebí množství šikovných a energických lidí, kteří dohlédnou dál než jen za humna a jsou ochotní část svého času a schopností věnovat prospěšné a důležité věci. Zapojit se do Fair Trade nevyžaduje velkou odvalu ani smysl pro cizokrajné dobrodružství, kousek exotiky v něm však je. Navíc je zapotřebí velká dávka trpělivosti a vytrvalosti.

Zpracováno podle materiálů Společnosti pro Fair Trade a rozvojové vzdělávání.

Představujeme Baucis

Ekofarma Baucis je ekologická farma zaměřená na pěstování biozeleniny. Nachází se na Českomoravské vrchovině, asi 50 km severozápadně od Brna, mezi Bystřicí nad Pernštejnem a Štěpánovem nad Svratkou. Výměra farmy je 38 ha, z toho je 22 ha orné půdy. Na orné půdě rostou obiloviny, luštěniny, brambory, zelenina.

Farma pěstuje tyto druhy zeleniny: brokolici, brukev, celer, cibule, cuketa, dýně hokaido, endivie, fazole, hrách, jahody, kapusta, kapusta růžičková, kadeřávek, kopr, mrkev, okurky, paprika, pastinák, petržel, pórek, rajčata, reveň, ředkev, ředkvičky, řepa, řeřicha, salát, šalotka, špenát, tuřín, vodnice, zelí bílé, zelí červené, zelí kruhárenské, zelí na uskladnění, zelí pekinské.

Z obilovin může farma nabídnout oves, oves bezpluchý, pšenici špaldu, pšenici jarní, pohanku, proso, žito. Na mezích podél pozemků ekofarmy rostou třešně, višně, jabloně, švestky, mirabelky, rybíz a angrešty.

Farma nabízí pobyty v kempu pro 2-3 stany a ubytování až pro 7 osob v chaloupce u farmy. Ubytování budou přednostně ti, kteří se budou podílet na pěstování zeleniny. Ubytování není luxusní, chaloupka je starší, teplá voda je, jen když svítí slunce, odpadní voda se používá na zalévání (vynáší se ručně). Farma je přihlášená do programu WWOOF, schází se zde domácí i zahraniční nadšenci, kteří se chtějí něco naučit o ekologickém zemědělství a přitom pomoci. Většina prací na farmě je jednoduchá práce kolem zeleniny, kterou zvládají i děti, těhotné ženy a občané nemocní a vyššího věku.

Hosté si mohou půjčit starší kola, v Lesoňovicích lze hrát stolní tenis a navštěvovat posilovnu. Přímo na poli je malý rybník. Komu by nevyhovoval, ten může navštívit nové koupaliště v Bystřici nebo i krytý bazén v nové sportovní hale. Na farmě je možné půjčit si vybavení na lezeckou stěnu, každou sobotu večer přemlouváme hosty k tomu, aby s námi hráli florbal. K nahlédnutí je

připravena knihovna o ekologickém zemědělství, netradičních zdrojích energie, alternativních stravovacích systémech či zdravém životním stylu.

V blízkém okolí je několik zřícenin hradů (Zubštejn, Aueršperk, Pyšolec) a hrad Pernštejn, všechny leží na značených turistických trasách.

Letní pobyt na ekofarmě Baucis

Už nyní vás zveme na letní tábor, který se uskuteční ve dnech 5.-11. září 2005 právě na ekofarmě Baucis. Již potřetí tak navštívíme a pomůžeme Aleši Horákovi a jeho rodině. Pobyt a strava je zdarma... jako odměna za práci odvedenou s chutí a úsměvem. Dopravu si účastníci platí sami.

Přesnější informace si budete moci přečíst v příštím čísle Olomouckého BIOzpravodaje.

Prosíme zájemce, aby se nahlásili předem na e-mail: zaneta.brozova@hnutiduha.cz, telefonicky: 585 228 584 nebo osobně v kanceláři Hnutí DUHA Olomouc na Dolním nám. 38 (vedle Hanácké restaurace).

Jídlo místo zbraní (Food Not Bombs)

... je volné seskupení lidí, kteří rozdávají jídlo zdarma v různých městech po celém světě. Ptáte se proč? Ačkoliv se nacházíme na začátku jedenadvacátého století, jsou mezi námi lidé, kteří nemají dostatek prostředků na to, aby si zajistili byt jen základní potraviny. Dnešní doba je charakterizována nadprodukcí a přehnaným konzumem. Ročně vydávají vlády většiny zemí světa miliardy dolarů na nákupy nových a účinnějších zbraní, zatímco na celém světě hladoví miliony lidí. Abychom na tento paradox upozornili, rozdáváme pravidelně jídlo zdarma těm, kteří ho potřebují. Touto aktivitou chceme též zviditelnit hodnoty mezilidské solidarity a vzájemné nezištné pomoci. Velice si vážíme práce lidí v charitativních organizacích, Jídlo místo zbraní však není klasickou charitou. Jsme neformálním sdružením dobrovolníků, kteří chtějí nejen pomáhat těm, kteří to potřebují, ale též upozorňovat na příčiny negativních jevů ve společnosti. Rozdáváním jídla protestujeme proti ničení Země, válkám a zbrojení, chudobě, proti zneužívání zvířat.

Food Not Bombs

Tak se v originálu nazývá seskupení, které bylo založeno v roce 1980 v Bostonu a dnes jej tvoří více než dvě stě samostatných skupin po celém světě. Každá z těchto skupin připravuje pravidelně teplá veganská jídla, jež rozdává potřebným.

Všechny skupiny Jídlo místo zbraní se řídí následujícími zásadami:

- Jídlo získáváme zdarma
- Nepoužíváme jednorázové obaly
- Jídlo je veganské
- Práci děláme dobrovolně
- Seskupení je neformální
- Informujeme veřejnost
- Zapojit se může každý!

Jídlo místo zbraní v Olomouci...

U příležitosti letošního festivalu Jeden svět jsme se rozhodli začít s touto aktivitou i v Olomouci. 9.května na Horním náměstí tak nakrmíme ty opravdu hladové, ale i zvědavé krky.

Info: Hnutí DUHA Olomouc - Žanka,
zaneta.brozova@hnutiduha.cz, 585 228 584

**Jan Šibík:
CHCI JEŠTĚ ŽÍT!**

9. – 15. května 2005 se v improvizované stanové galerii na Horním náměstí v Olomouci uskuteční výstava fotografií známého fotografa Jana

Šibíka, držitele prestižní ceny World Press Photo, spojená se sbírkou na pomoc postiženým.

Motto: *„Žijeme v podmínkách nedůstojných pro lidi. Umíráme zapomenuti okolním světem. Všichni se k nám otočili zády, přitom pomoci stačí jen málo. Nás už nic nezachrání, ale epidemii této strašné nemoci se musíme pokusit zastavit. Maják v Oděse už pomalu zhasíná a všichni máme k nebi tak strašně blízko!“ Nemocní AIDS v ukrajinské Oděse.*

www.sibik.cz, www.chcijestezit.cz

Klub přátel Člověka v tísní

Člověk v tísní je nezisková organizace závislá na podpoře nadací a mezinárodních organizací i jednotlivců, kteří přispívají na konkrétní projekty prostřednictvím veřejných sbírek. V roce 2003 také vznikl Klub přátel Člověka v tísní jako spolek lidí, jež spojuje přesvědčení, že je na všech žijících v relativním dostatku a jistotě, aby pomáhali těm, kteří takové štěstí nemají. **Za všechny dary velice děkujeme!**

U tohoto stánku budou k dispozici informace jak o Klubu, tak i o probíhajícím festivalu Jeden svět 2005.

www.clouvektisni.cz/jakpomoci.php

Jídlo místo zbraní

všichni kdo máte hlad,
přijďte
přijďte se podívat
a ...ochutnat
...společné jídlo spojuje... JEDEN
SVĚT ...svět béd ... svět vět ... svět
věd ... střed svět

Pořádají Hnutí DUHA Olomouc a Nesehnutí.

Bazaret BERKAT

Součástí „open air Jeden svět 2005“ bude také stánek občanského sdružení Berkat „**BAZARET BERKAT**“.

Občanské sdružení Berkat, které založila válečná zpravodajka Petra Procházková společně s Janou Hradílkovou, je zaměřené především na pomoc a na podporu svépomoci v místech zničených válkou a humanitárními katastrofami.

Jednou z mnoha aktivit sdružení je i **BAZARET BERKAT** – výstavně-dražební trh výrobků z domácích dílen čečenských, afgánských a kavkazských žen, které válka připravila o jejich domov, ale nezbavila je naděje a zručnosti www.berkat.cz.

Ivo Batoušek & Jumping Drums

5 bubeníků hrajících na 50 bubnů a perkuse. Unikátní soubor inspirovaný japonskými bubeníky KODO, brazil, jazz, klasickou a rockovou hudbou.

www.jumpingdrums.cz

Podpořte spravedlivý obchod ve světě!

Informačně-prodejní stánek **Hnutí DUHA Olomouc a Společnosti pro Fair Trade a rozvojové vzdělávání**, kde si můžete zakoupit produkty tzv. **spravedlivého obchodu - Fair Trade**.

Spravedlivý obchod je alternativou k současnému mezinárodnímu obchodu se zeměmi třetího světa. Více se o něm dočtete na první a druhé stránce.

K mání budou rukodělné výrobky a různé exotické dobroty jako čaj, káva, kakao, čokoláda, koření...

Provoz stánku zajišťují dobrovolníci - ve svém volném čase bez nároku na odměnu. Uvítáme i Vaši pomoc. Využijte této příležitosti a staňte se dobrovolníkem.

Více informací:

Žaneta Brožová, Hnutí DUHA Olomouc, Dolní náměstí 38, zaneta.brozova@hnutiduha.cz, tel.: 585 228 584.

**Olomoucký
BIOzpravodaj**

Vydává Hnutí DUHA Olomouc; odpovědný redaktor Žaneta Brožová; náklad 2020 ks; distribuce zdarma v olomouckých prodejnách nejen zdravé výživy a ve vybraných lékárnách a čekárnách lékařů.

Zasílání lze objednat telefonicky na 585 228 584, e-mailem: zaneta.brozova@hnutiduha.cz nebo poštou na adrese Hnutí DUHA Olomouc, Dolní náměstí 38, 772 00 Olomouc

Podpořte vydávání Olomouckého BIOzpravodaje i naši další činnost (exkurze na ekofarmy, výstavy, besedy a další). Díky vaší podpoře ji budeme moci zkvalitnit a rozšířit. Náklady na jeden výtisk činí 5 Kč.

Vydávání Olomouckého BIOzpravodaje podporuje firma Olma.

Pokud chcete finančně podpořit práci Hnutí DUHA Olomouc nebo se na ní aktivně podílet, navštivte nás v kanceláři (průchod vedle Hanácké hospody na Dolním náměstí - Po, Út, Čt: 13 - 17 hod., St: 10-13 hod.). Finanční příspěvek můžete poslat také na účet 1803974399/0800 (o příspěvku nás však vždy informujte!). Děkujeme.

